

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 298/2017

Αριθμός Ερωτήματος: Σ 51/15/2016 της Γενικής Διεύθυνσης Ασφαλιστικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Παροχών, Τμήμα Κυρίας Σύνταξης, του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ [ήδη ενταχθέντος στον ΕΦΚΑ ,αρθρ. 51, 53 επ . Ν. 4387/2016).

Περίληψη Ερωτήματος: Αν , προκειμένου να κριθεί αίτηση συνταξιοδότησεως λόγω θανάτου , κατά τον χρόνο θανάτου του συνταξιούχου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ είχε καταστεί ή μη αμετάκλητη η δικαστική απόφαση λύσεως του γάμου λόγω διαζυγίου.

1. Κατά το διδόμενο πραγματικό, με την 59/27-3-2014 απόφαση του Μον. Πρωτ. Σερρών /ειδ. διαδ. γαμικών διαφορών, απηγγέλθη η λύση του γάμου μεταξύ της Α.Γ (εναγούσης) και του Ι. Κ (εναγομένου, συνταξιούχου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), δικασθέντος ερήμην. Η απόφαση επεδόθη στον εναγόμενο την 12-6-2014 (σχετ. η 11.701 β ' /12-6-2014 έκθεση επιδόσεως της δικ. επιμελητρίας Ε.Α) , ο οποίος μετά ταύτα απεβίωσε ,την 9-10-2014 και η ενάγουσα υπέβαλε αίτηση (αρ. πρωτ. 529/29-1-2015) συνταξιοδότησεως λόγω θανάτου, προσκομίσασα, μεταξύ άλλων, και το 4/20-1-2015 πιστοποιητικό του Γραμματέως του ανωτέρω Δικαστηρίου περί μη ασκήσεως τακτικού ή εκτάκτου ενδίκου μέσου κατά της προαναφερομένης αποφάσεως .

Εν όψει των ανωτέρω και προκειμένου η αρμόδια Υπηρεσία να αποφανθεί επί του αιτήματος συνταξιοδότησεως, ετέθη το ερώτημα , αν η δικαστική απόφαση είχε καταστεί αμετάκλητη ή όχι κατά την ημερομηνία θανάτου του Ι.Κ. (και εντεύθεν, αν ο γάμος ελύθη λόγω διαζυγίου ή θανάτου)

2. Κατ'άρθρο 1438 του Αστικού Κώδικος «Ο γάμος μπορεί να λυθεί με διαζύγιο .Το διαζύγιο απαγγέλλεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση» (ως το δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 1 Ν. 4055/2012 . Ηδη , το άρθρο αυτό έχει αντικατασταθεί εκ νέου με το άρθρο 22 παρ. 1 Ν. 4509/2017).

Εξ'ετέρου, κατ'άρθρο 592 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δικ. «Με την ειδική διαδικασία των άρθρων 598 έως 612 δικάζονται οι διαφορές που αφορούν α) το διαζύγιο, β) την ακύρωση γάμου, γ) την αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας γάμου, δ) τις σχέσεις των συζύγων κατά την διάρκεια του γάμου, οι οποίες πηγάζουν από αυτόν, εκτός από τις αναφερόμενες στο άρθρο 681 Β».

Περαιτέρω, κατ'άρθρο 604 Κ. Πολ.Δ «Στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παρ. 1, αν πεθάνει ο ένας από τους διαδίκους πριν γίνει η απόφαση αμετάκλητη η δίκη καταργείται ως προς το κύριο αντικείμενό της...»

Τέλος, κατ'άρθρο 613 Κ.Πολ. Δ «Αποφάσεις που απαγγέλουν... διαζύγιο . . . αποτελούν δεδικοσμένο που ισχύει υπέρ και εναντίον όλων, εφόσον δεν μπορούν να προσβληθούν με αναίρεση και αναψηλάφηση» .

3. Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι η λύση του γάμου λόγω διαζυγίου επέρχεται μόνον αφ' ότου γίνει αμετάκλητη η περί τούτου δικαστική απόφαση και ότι, αν προ του αμετακλήτου της αποφάσεως αυτής επέλθει ο θάνατος ενός των διαδίκων συζύγων, καταργείται η περί διαζυγίου δίκη και μάλιστα η έννομη σχέση της δίκης, η δημιουργηθείσα με την αγωγή διαζυγίου. Σε μία τέτοια περίπτωση το δικαστήριο, πρέπει να αποφανθεί κατηρηγμένη την δίκη, διότι ήδη από και δια του θανάτου και λόγω τούτου έχει επέλθει η λύση του γάμου και δεν νοείται μετά από αυτήν η δια διαζυγίου λύση του (Ολ. ΑΠ 653/1984, ΑΠ 1561/2009, Γνωμ. ΝΣΚ 208/2014, βλ. και Γνωμ. ΝΣΚ 492/2002).

Αμετάκλητη δε καθίσταται η απόφαση, όταν δεν υπόκειται σε τακτικά (ανακοπή ερημοδικίας, έφεση) και έκτακτα (αναίρεση, αναψηλάφηση) ένδικα μέσα, είτε διότι αυτά ασκήθηκαν και απερρίφθησαν είτε διότι οι διάδικοι παραιτήθηκαν από την άσκησή τους, είτε, τέλος, διότι παρήλθαν άπρακτες οι προθεσμίες για την άσκησή τους. Οι προθεσμίες προς άσκηση των ενδίκων μέσων τρέχουν είτε από την επίδοση της οριστικής αποφάσεως, όταν εμεσολάβησε επίδοση, είτε από την δημοσίευση της αποφάσεως, αν δεν έγινε επίδοση (Γνωμ. ΝΣΚ 492/2002).

4. Ειδικότερον, καθ' όσον αφορά το δια της απράκτου παρελεύσεως των σχετικών προθεσμιών αμετάκλητο πρωτοβαθμίου αποφάσεως λύσεως γάμου λόγω διαζυγίου, που ενδιαφέρει ουχί μόνον δια την προκειμένη περίπτωση την Υπηρεσία, τούτο επέρχεται :

1. Επί κατ'αντιμωλία εκδοθείσης:

α) εις περίπτωση επιδόσεως αυτής: 30 ημέρες [η προθεσμία της εφέσεως (Κ. Πολ.Δ 518 παρ. 1) και 6 μήνες [6 μήνες η προθεσμία της αναψηλαφήσεως (Κ. Πολ. 538, 539 παρ. 1 εδ. 1, 605) και 30 ημέρες η προθεσμία της αναίρέσεως (Κ. Πολ. Δ 564 παρ. 1), οι οποίες συντρέχουν)] .

β) εις περίπτωση μη επιδόσεως αυτής: 3 έτη [προθεσμία εφέσεως (Κ.Πολ.Δ 518 παρ. 2)] και 3 έτη [3 ετής προθεσμία αναψηλαφήσεως (Κ. Πολ. Δ 545 παρ. 5 εδ. 1, 605) και 3 ετής προθεσμία αναίρέσεως (Κ.ΠολΔ 564 παρ. 3), οι οποίες συντρέχουν]

2. επί ερήμην εκδοθείσης:

α) εις περίπτωση επιδόσεως αυτής : 30 ημέρες [15 ημέρες η προθεσμία της ανακοπής ερημοδικίας (Κ.Πολ. Δ 503) και 30 ημέρες η προθεσμία της εφέσεως (Κ.Πολ. Δ 518), οι οποίες συντρέχουν] και 6 μήνες [30 ημέρες η προθεσμία της αναιρέσεως (Κ.Πολ. Δ 564 παρ. 3 και 6 μήνες η προθεσμία της αναψηλαφήσεως (Κ.Πολ.Δ 538, 539 παρ. 1 εδ. 1, 605), οι οποίες συντρέχουν].

β) Εις περίπτωση μη επιδόσεως αυτής: Η προθεσμία προς άσκηση ανακοπής ερημοδικίας δεν κινείται και εντεύθεν , δεν επέρχεται αμετάκλητο της αποφάσεως, διότι, εν αντιθέσει προς τα λοιπά ένδικα μέσα, όπου η προθεσμία αυτών διακρίνεται σε γνήσια (από επίδοση) και καταχρηστική (από δημοσίευση) ,αυτή είναι πάντοτε γνήσια και δεν αρχίζει χωρίς την προηγούμενη επίδοση της αποφάσεως (άρθρ. 503 Κ.Πολ.Δ* βλ. και Α.Π 1445/2014 ΝοΒ 2015. 74, ΑΠ 179/2014 ΝοΒ 2014. 1434).

5. Οι ανωτέρω προθεσμίες διαφοροποιούνται αν ο διάδικος διαμένει στο εξωτερικό ή αν είναι αγνώστου διαμονής, κατά τα ειδικώτερον οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 503 παρ. 2 και 3, 581 παρ. 1, 545 παρ. 2 Κ Πολ Δ.

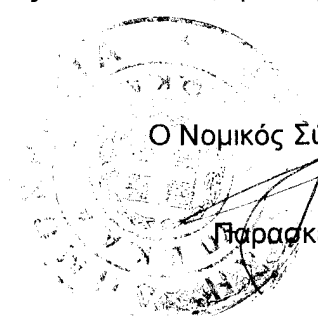
6. Περαιτέρω ,κατ'άρθρο 147 Κ.Πολ.Δ «το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου υπολογίζεται για τις προθεσμίες των άρθρων 503, 518 παρ. 1, 545 παρ. 1 και 2, 564 παρ. 1 και 2 Κ.Πολ.Δ .

7. Τέλος , σημειωτέον ότι με τον Ν. 4335/2015 επήλθαν τροποποιήσεις στο Κ. Πολ.Δ οι οποίες όμως δεν ασκούν επιρροή επί της προκειμένης υποθέσεως , μεταξύ δε άλλων , αντικαταστάθηκαν τα ανωτέρω αναφερόμενα άρθρα 592, 604, 613 (των δύο τελευταίων λαβόντων αριθμό 596 και 602, αντιστοίχως) και περιωρίσθη από τρία σε δύο έτη η καταχρηστική προθεσμία της ασκήσεως εφέσεως , άρθρ. 518 παρ. 2 , ως και εκείνη της αναιρέσεως, άρθρ. 564 παρ. 2 (περί της μη αναδρομικής εφαρμογής των τελευταίων διατάξεων, βλ. Ν. Νίκας , Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας , Β' έκδοση, σελ. 733 , Ι. Βαλμαντώνης στο Ν. Λεοντής , Ειδικές διαδικασίες κατά τον Κ.Πολ. Δ. , σελ. 53 επ., Α.Π 519 και 520 / 2017 * αντίθ. Α.Π. 1176/2017) .

8. Κατ'ακολουθίαν των ανωτέρω, και καθ'όσον αφορά την προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι η επίδοση της αποφάσεως έγινε την 12^η Ιουνίου 2014 και ο θάνατος του ΙΚ. συνέβη την 9^η Οκτωβρίου 2014, είναι πρόδηλον ότι η απόφαση δεν είχε καταστεί αμετάκλητος κατά την ημέρα θανάτου, διότι δεν είχε παρέλθει η 6μηνος προθεσμία της αναψηλαφήσεως και εντεύθεν, η λύση του γάμου επήλθε από και δια του θανάτου και λόγω τούτου.

Ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Παρασκευάς Βαρελάς.

δεν
JK